

Vergaderjaar 2024–2025

30 950

Racisme en Discriminatie

Nr. 432

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 januari 2025

Op 20 november jl. heeft de Kinderombudsman metropoolregio Amsterdam een rapport over ervaren discriminatie onder kinderen en jongeren gepubliceerd¹. Uw vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft mij op 29 november jl. verzocht om een reactie op dit rapport (kenmerk 2024Z19565). Deze reactie doe ik u mede namens de Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport hierbij toekomen.

Het rapport van de Kinderombudsman metropoolregio Amsterdam met de titel «Anders behandeld» maakt pijnlijk duidelijk dat kinderen in Amsterdam discriminatie ervaren en dat dit zich op allerlei manieren uit. Tegelijkertijd volgt ook uit het rapport dat kinderen zelf concrete ideeën hebben over hoe met discriminatie en racisme kan worden omgegaan. Daarmee geeft het rapport volgens mij een waardevol inzicht in de belevingswereld van kinderen daar waar het gaat over discriminatie en racisme én reikt het handvatten aan voor het tegengaan of aanpakken daarvan.

De lokale kindombudsman roept de gemeente Amsterdam op gezamenlijk opvolging te geven aan het rapport. Het is aan de gemeente Amsterdam te bepalen of en hoe zij gevolg geven aan deze oproep. In algemene zin hebben gemeenten de vrijheid om antidiscriminatiebeleid te ontwikkelen dat past bij hun lokale situatie. Rapporten met informatie over de lokale situatie, zoals dit rapport van de lokale kindombudsman, kunnen gemeenten helpen bij het vormgeven of verder ontwikkelen van dergelijk beleid.

Op 10 december jl. heeft de Nationale Kinderombudsman de Kinderrechtentoets gelanceerd. De Kinderrechtentoets geeft overheden – zowel het Rijk als decentrale overheden – handvatten om bij het vormgeven van wet- en regelgeving en beleid kinderrechten beter in kaart te brengen. Het

¹ Rapport Kinderombudsman: «Anders behandeld»

doel van de toets is de ontwikkeling en het welzijn van kinderen te waarborgen in alle voorstellen die raken aan de belangen van kinderen.

Rijksbrede betrokkenheid

Ook ik kan gemeenten hulp bieden bij het (verder) ontwikkelen van hun antidiscriminatiebeleid. Op grond van artikel 2 en artikel 3 van het VN-verdrag inzake de rechten van het kind dient Nederland te waarborgen dat kinderen worden beschermd tegen alle vormen van discriminatie en dat belangen van kinderen worden meegewogen bij maatregelen die kinderen raken.

Als Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties coördineer ik de kabinetsbrede aanpak van discriminatie. Zowel vanuit mijn eigen departement alsook vanuit de Ministeries van OCW en VWS is expliciet aandacht voor het tegengaan van ervaren discriminatie onder kinderen en jongeren.

Kindvriendelijke antidiscriminatievoorzieningen

Ik vind het belangrijk dat kinderen en jongeren weten dat er een veilige plek is waar zij discriminatie kunnen melden en hulp kunnen krijgen bij discriminatie-ervaringen. Mijn ministerie is daarom met Discriminatie.nl² in gesprek over het kindvriendelijker maken van lokale antidiscriminatievoorzieningen (ADV's). Hiermee wordt opvolging gegeven aan een aanbeveling van het VN-kinderrechtencomité³. Op dit moment zijn de ADV's nog onvoldoende kindvriendelijk, aldus het VN-kinderrechtencomité. Kinderen weten vaak niet dat deze meldpunten bestaan en de professionals bij de ADV's weten misschien niet goed hoe ze op een kindvriendelijke manier hun dienstverlening kunnen inrichten.

Op 20 november jl., de internationale dag voor de rechten van het Kind, vond in Schiedam de Nederlandse Kinderrechtenconferentie plaats, in aanwezigheid van de Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport. Tijdens deze dag werden drie belangrijke thema's besproken, waaronder discriminatie. Vanuit mijn ministerie was een ambtelijke afvaardiging bij deze conferentie aanwezig en is met de kinderen gesproken over de vraag hoe we ADV's kindvriendelijk kunnen maken. Zo kwamen kinderen met ideeën als: er moet een kinderambassadeur zijn voor discriminatie, een kinderprofessional bij ADV's of meer aandacht voor ADV's op scholen, middels posters op scholen bijvoorbeeld. Ik neem de ideeën van de kinderen mee in de stelselherziening van de ADV's en zie welke ideeën ik kan uitwerken in het nieuwe stelsel. De beoogde inwerkingtreding van de wetwijziging die hiervoor nodig is, is 1 januari 2027. Tijdens het wetgevingstraject zal ook de Nationale Jeugdraad worden gevraagd om tijdens de internetconsultatie een advies op het wetsvoorstel te geven. Zoals vermeld, onderzoekt mijn ministerie samen met Discriminatie.nl hoe lokale ADV's nu al kindvriendelijker kunnen worden gemaakt. In dat kader wordt onder meer gesproken over de wijze waarop ouders en/of verzorgers betrokken (moeten) worden en over privacy van minderjarigen.

Wet vrij en veilig onderwijs

Scholen hebben zorgplicht voor de veiligheid van leerlingen. Daar hoort ook bij dat je niet wordt gediscrimineerd. Scholen moeten leerlingen daar ook op bevragen. Dit breidt de Staatssecretaris van OCW met het

² Discriminatie.nl is de landelijke vereniging van de gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen.

³ Concluding observations on the combined fifth and sixth periodic reports of the Kingdom of the Netherlands, Committee on the Rights of the Child, March 2022.

wetsvoorstel Vrij en veilig onderwijs verder uit. Zo zullen scholen leerlingen ook moeten gaan bevragen op (on)veiligheid in relatie tot discriminatie. De onderwijsinspectie ziet toe op het handelen naar de zorgplicht en de burgerschapswet.

Ondersteuning van jongeren door jeugdprofessionals

Het is van belang om cultuursensitief werken onder jeugdprofessionals te versterken. Daarom heeft in november 2023 het Verwey-Jonker Instituut twee onderzoeken gepubliceerd in opdracht van het Ministerie van VWS, naar de mentale gezondheid van Nederlandse jongeren met en zonder migratieachtergrond en cultuursensitief werken onder jeugdprofessionals. Naar aanleiding van resultaten uit dit onderzoek heeft 25 november 2024 een rondetafelgesprek plaatsgevonden met de jeugdsector. Dit rondetafelgesprek had als centraal thema hoe jongeren met een migratieachtergrond beter ondersteund kunnen worden bij (beginnende) mentale klachten en hoe (informele) jeugdprofessionals bewust worden van de impact van discriminatie op deze jongeren. Deelnemers hebben met elkaar concrete (vervolg)stappen verkend om dit thema blijvend aandacht te geven binnen hun organisatie en werkcontext.

Decentralisatie uitkering voor preventie van discriminatie

Tot slot is er vanuit mijn ministerie voor de gemeenten vanaf 2024 jaarlijks een financiële bijdrage – via een decentralisatie uitkering aan het gemeentefonds – beschikbaar om extra in te zetten op preventie van discriminatie. Het is aan de gemeenten om te bepalen hoe zij deze middelen inzetten. Deze middelen zouden bijvoorbeeld kunnen worden ingezet om – al dan niet in samenwerking met lokale ADV's – meer aandacht te creëren voor ervaren discriminatie onder kinderen en jongeren.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J.J.M. Uitermark